

Groenere wijken, betere leefkwaliteit en verse groente met een stadsmoestuin

Dat is waar Stichting Natuur- en Milieueducatie Mundial voor staat

Zo'n 15 jaar geleden is stichting NME Mundial gestart met een project in Bolivia gericht op het installeren en onderhouden van vierkantemetermoestuinen door basisschoolleerlingen. Geleidelijk is ons project uitgebreid naar ondersteuning van de gezinnen van de leerlingen op het gebied van voedselzekerheid, het stimuleren van gezonde voeding en het verbeteren van de leefkwaliteit op zich. Sinds een aantal jaar richten we ons ook op het verbeteren van de leefomgeving door de aanleg van groenvoorzieningen en (fruit)bomen rondom de woningen, en zo mogelijk wateropvangsystemen. Recentelijk hebben we de agroforestry techniek omarmd. Daardoor hopen we nog meer te vergroenen en de bodem een zodanige impuls te geven waardoor er hogere voedsel- en fruitopbrengsten mogelijk zijn.

We zijn actief in de zone Ushpa Ushpa, op een kleine 10 kilometer van het centrum van de stad Cochabamba. De wijken in deze zone zijn relatief jonge migrantenwijken, waarbij het merendeel van de mensen uit de Andes hoogvlakte en de mijnstreken komt. De mensen hebben geen geldige eigendomsdocumenten, er is geen riolering en de drinkwatervoorziening is gebrekkig. Het merendeel van de bewoners leeft van dag tot dag en werkt als (hulp)bouwvakker of chauffeur, of in andere slecht betaalde baantjes. De zone heeft een jonge bevolking met één van de hoogste geboortecijfers in Cochabamba van bijna vier kinderen per vrouw in de vruchtbare leeftijd.

Onze lokale counterpart in Bolivia, Stichting Alerta Verde, heeft sinds 2017 een aantal projecten uitgevoerd met steun van Misereor, een Duitse ontwikkelingssamenwerkingsorganisatie. In 2021 heeft Alerta Verde ervoor gekozen het Misereor project uit te voeren in een wijk naast het project van NME Mundial als voorbereiding op een mogelijke samenwerking. In 2022 zijn we zo een gezamenlijk project tussen NME Mundial en Misereor gestart waarbij beide naast elkaar gelegen wijken (Minero San Juan uit het NME Mundial project en Alto Litoral uit het Misereor project) speerpunten van het gezamenlijke project zijn geworden waar we nu gezamenlijk een vervolg aan willen geven.

Projectplan 2023-2026: Stadslandbouw en stadsagroforestry

Vorig jaar zijn we in contact gekomen met een priester die een aantal kerken onder zijn beheer heeft. Bij drie van deze kerken hebben we in 2022 een gemeenschappelijke moestuin en een agroforestry perceel aangelegd. Bij de agroforestry percelen hebben we voor het planten van de bomen een nulmeting verricht om de bodemkwaliteit vast te stellen om zo tijdens dit nieuwe project te kunnen onderzoeken hoeveel de bodem verbetert. We realiseren ons dat deze kerken een belangrijke rol spelen in de werving van nieuwe families: op dit soort locaties waar veel gezinnen samen komen is het belangrijk om het belang van bomen te laten zien en te demonstreren dat het goed mogelijk is om groente te verbouwen in de wijk, ondanks de waterproblemen en de bodem die niet de allerbeste is.

Onderstaand beschrijven we onze concrete plannen in het kort, en voor wie meer wil weten is hier het [uitgebreide projectplan](#).

Jaarlijks 3 nieuwe scholen

Wij werken jaarlijks met 3 nieuwe scholen. De kinderen leren niet alleen de basistechnieken van het tuinieren, maar ook over gezonde voeding, composteren, groentezaden verzamelen en het hergebruik van materialen. We stimuleren de kinderen om het geleerde thuis in de praktijk te brengen. Tijdens de looptijd van dit project willen we elk jaar een openlucht klaslokaal in of dichtbij een schooltuin installeren zodat we de integratie met andere lesvakken nog verder stimuleren.

Scholen uit voorgaande jaren krijgen ondersteuning met incidentele workshops waar we samen inzaaien of een specifiek thema behandelen.

Jaarlijks 50 familiemoestuinen

We gaan jaarlijks met 50 nieuwe gezinnen werken. Op die manier behouden we ook een goede capaciteit om de gezinnen uit voorgaande projecten te blijven ondersteunen (de gezinnen ondertekenen verlengbare overeenkomsten van een half jaar). We proberen groepen te vormen binnen wijken of zelfs stratenblokken omdat het de moeite waard is om veel tuinen vlakbij elkaar te hebben: mensen kunnen dan ideeën, adviezen en zelfs materialen uitwisselen zoals bemesters, oogst, zaden en natuurlijke pestbestrijders. Op jaarbasis willen we minstens 500 (fruit)bomen en struiken in de wijken planten.

Werken met verschillende centra

We blijven de verschillende centra in de wijken ondersteunen om kinderen te leren hoe ze zelf thuis kunnen tuinieren en om via de centra de stadsmoestuinen aan de bezoekers te laten zien. Dit kan een stimulans zijn voor een gezin om met een tuintje thuis te beginnen en de oogst uit de tuinen is een goede steun voor het centrum zelf.

Wij ondersteunen bij de aanleg, inrichting en het onderhouden van een moestuin samen met de gebruikers van de centra. Uiteraard staan we er voor open om ook te starten op nieuwe centra in het projectgebied.

Promotie en innovatie

Bijna elk jaar vinden we wel een nieuwe techniek die het mogelijk maakt ons werk nog verder te verbeteren en die we bij verschillende gezinnen toepassen. Hierbij is de hulp van vrijwilligers en/of stagiaires in de uitprobeerfase onontbeerlijk. We zijn altijd op innovaties gericht, vooral op innovaties die het watergebruik in de moestuin aanzienlijk doen afnemen.

We nemen via de klimaatwerkgroep en het stadslandbouwnetwerk deel in allerlei bestaande groene netwerken om kennis te delen en samen te blijven of gaan werken.

Algemeen

Helaas blijven de uitdagingen voor de mensen in de wijken waar wij werken onverminderd groot. Er is nog steeds veel armoede en de noodzaak tot ondersteuning blijft. Met dit nieuwe project hopen we weer veel gezinnen te kunnen helpen bij de aanleg van een eigen moestuintje, zodat hun voedselzekerheid en leefkwaliteit verbetert en ze een gezonder leven kunnen leiden. We blijven ervan overtuigd dat het onderhouden van een eigen moestuin samen met andere buurtbewoners ook veel invloed heeft op de sfeer in de wijk zelf.

De Covid pandemie heeft nog extra laten zien hoe kwetsbaar deze mensen zijn, maar ook hoe zoveel mensen tijdens de strenge lockdownperiodes groente uit hun eigen moestuin hebben kunnen eten. Het zelfvertrouwen van de vrouwen die meestal de tuin onderhouden verbetert omdat ze door middel van het tuintje ook echt iets tastbaars bijdragen aan het gezin. Ze sparen geld uit want wat je zelf verbouwt hoef je niet te kopen.

Via het aanleggen van agroforestry percelen hopen we de leefomgeving nog verder te vergroenen en te veraangenamen voor de hele buurt.

Covid blijft helaas nog steeds een latente dreiging. We weten niet wat er de komende jaren gaat gebeuren op dat vlak. Zo ook met de politieke situatie in Bolivia, waarbij de verschillen in ideologie telkens groter worden en tot steeds meer spanningen leiden. Vooral voor de mensen die per dag leven zijn sociale onrusten funest voor hun ontwikkeling. We hopen dat geen van beide het ons onmogelijk gaat maken om ons project verder te ontwikkelen en uit te breiden en dat we ons bij onvoorziene situaties binnen het projectgebied kunnen blijven bewegen om continue voortgang te kunnen blijven boeken.

Begroting 2023-2026 Stadslandbouw en stadsagroforestry deel NME Mundial

Kosten

Item	Omschrijving	2023 2024	2024 2025	2025 2026	Totaal
2.	investering > €500)	11.139	0	0	11.139
3.1	vast personeel	21.120	21.754	23.807	66.681
3.2	tijdelijk personeel	596	662	662	1.920
3.3	training	205	205	205	616
4.1	plantmateriaal	900	946	980	2.826
4.2	bemesters	320	337	354	1.011
4.3	gereedschap	300	247	281	828
4.4	materialen	298	419	337	1.053
4.5	wateropvanginstallaties	1.968	1.820	1.815	5.603
4.6	tuinverbetering, decoratie, bescherming bomen planten	390	417	444	1.251
4.7	didactisch materiaal	337	523	397	1.257
4.9	activiteiten op de scholen/centra en gemeenschapsmoestuinen kerk	399	422	440	1.260
4.10	activiteiten familie moestuinen en herbebossing	553	584	606	1.743
4.11	promotie	154	283	170	607
5.1.	bureau kosten	840	736	763	2.339
5.3	communicatie (telefoon/internet)	311	311	318	940
5.4	vervoer	1.229	1.403	1.512	4.145
5.5	evaluatie project activiteiten	49	52	55	157
	Totaal	41.109	31.121	33.148	105.377
Baten					
	donaties particulieren	1.500	1.250	1.400	4.150
	donaties fondsen	25.906	19.497	20.698	66.101
	bijdrage Wilde Ganzen	13.703	10.374	11.049	35.126
	Totaal	41.109	31.121	33.148	105.377

Toelichting

Bovenstaand is de begroting van de stichting NME Mundial voor de bijdrage aan het 3-jarig project. De begroting voor het project is € 351.256 waarvan 70% wordt bijgedragen door Misereor en 30 % door NME Mundial. De bedragen zijn in euro's, er is gerekend met een koers van 7,3 boliviano per euro. De looptijd van het project is 3 jaar en start per 1 juli 2023 en eindigt per 1 juli 2026. Er is geen rekening gehouden met inflatie en ander eventuele noodzakelijke kostenverhogingen.

Kosten

- 2 De aanschaf van een auto een 4-persoons pick-up (Toyota Hilux).
Het team bestaat uit een full-time coordinator, een hoofd verantwoordelijke en een medewerker voor de schooltuinen, een hoofd verantwoordelijke en een medewerker voor de moestuinen bij families en centra. Allen zijn landbouw ingenieur, daarnaast is er een parttime medewerker voor de boekhouding.
- 3.1 Kortlopende contracten voor: kookworkshops, lokale promotors, aanleg wateropvanginstallaties en bebossing.
- 3.2 Deelnames aan bijeenkomsten (congressen, workshops) om vakkennis te vergroten.
- 3.3 Zaden (groenten, kruiden, bloemen en zaailingen) en bomen (fruitbomen en inheemse bomen).
- 4.1 Potgrond, mest en compost
- 4.2 Gereedschap sets voor nieuwe scholen, centra en gemeenschapstuinen
- 4.3 Schaduwnetten, landbouwplastic voor vierkantemeter tuinen en antivogelnetten
- 4.4 Watervaten, regenpijp, materialen voor druppel irrigatie e.d.
- 4.5 Tuinverbetering materialen (omheining tuin, bescherming jonge aanplant e.d.)
- 4.6 Lesfolders, informatieborden
- 4.7 Kosten activiteiten scholen (gieterwedstrijden, maken salades)
- 4.9 Kosten activiteiten voor gezinnen en centra in het kader van de aanleg van moestuinen
- 4.10 Informatieborden, diverse logo stickers
- 4.11 Audit, kantoorkosten, boekhoudpakket, e.d.
- 5.1 Telefoon- en internetkosten
- 5.3 Onderhoud en beheerkosten auto (verzekeringen, brandstof, belasting, reparatie e.d.)

5.5 Kleine kosten t.b.v. evaluaties project

Baten

De donaties van particulieren zijn gebaseerd op inkomsten voorgaande jaren.

De donaties van fondsen zijn een schatting en zorgen voor een sluitende begroting.

Wilde Ganzen verdubbelt de inkomsten van de stichting NME Mundial voor het project.